

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 111 (8851).

4 июнь, 1986 йил

ЧОРШАНБА

Баҳоси 3 тийин.

Областимизнинг
бир куни

МАЖБУРИЯТ
БАРВАҚТ
БАЖАРИЛДИ

Олтинтопкан кон бошқармасида А. Краснощечков бошчилик қилаётган юк ортиш ва ташини машиналари машинистлари бригадаси йил бошидан буён планга қўшимча 21 минг тоннадан зиёд маъдан ташиб берди. Олма-лиқ кон-металлургия комбинатидagi социалистик мусобақа ташаббускорлари шу билан йиллик мажбуриятларини муддатидан илгари бажаришди.

Ўқувчи хисобини жорий этиш, резервлардан ҳамда чўмичи ситими оширилган юксак унумли техникадан фойдаланиш, ер ости конвейери барча бўғинларининг ахил ишлаши жадаллаштириш омили бўлмоқда. Краснощечков бригадаси турдош бригадалар билан мустахкам ҳамкорликда ишламоқда. Уларнинг қўллари билан ҳамдўстлик шартномаси тузилган.

КОМСОМОЛЛАР
ЦЕХИ

Тошкентдаги 2-ёчмасозлик заводининг Олмалиқдаги филиалда ҳақ истеъмол моллари цехи очилди. Бу цех корхона «Комсомол проектор» штаббининг тақлифига биноан ташкил қилинди. Ёш назоратчилар рейд давомида қўлгана ишлаб чиқариш чимчиликларидан фойдаланиш мумкин эканлигини аниқлашди. Пардозлаш учун ишлатиладиган тахта-лар, шип рейкалари ва аҳоли учун бошқа бўйлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш тақлиф қилинди.

Комсомоллар янги объект берпо этишни ўз ортида олдилар, бир неча марта шанба кичи ўтказдилар. Бундан ташқари, ёш мутахассислар бўш вақтларида зарур бўлган ҳамма ҳужжат ва чизмаларни ишлаб чиқдилар.

ЭЛЕКТРОН
ЁРДАМЧИЛАР

«Тошкент трактор заводи» бирлашмасида синаш учун фойдаланишга қабул қилинган автомат робот линияси қирғизта универсал станокнинг ўрнини босди. Линия трактор прицеплари учун деталлар тайёрлашда бир неча операцияни бажаради.

Замонавий электроника билан таъминланган линия ишчиининг аралашувисиз заготовкани бир операциядан чиқаришда кейин иккинчига «узатади». Янги робот линияси бир йилда 400 мингта деталь ишлаб чиқариш қувватига эга. Ингирма нафар малакали станокнинг қўли бўлади. Янги линия «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида яратилди. (ЎзТАГ).

МАККАЖЎХОРИКОРЛАР
ДАЛАСИДА

ЧИНОЗ РАЙОНИДАГИ «Партия XXII съезди» совхозининг Хакимжон Матмуродов бошчилик қилаётган озуқачилик бригадаси аъзолари бу йил 70 гектар майдонга маккажўхори экишган эди. Уруғ бешунон ундириб олинди. Шу кунларда экин қатор ораларини култивация қилиш авж олдириб юбо.

Ю К С А К
С У Р Ў А Т
ВА СИФАТ УЧУН!

БАРАКА — ҲАРАКАТДА

ТУРДИАЛИ ака ҳар куни субҳидамда дала кезади. Бугун ҳам шундай бўлди. Кўйиш шувалари эндигина чор атрафга тушиб ёрита бошлаганда у култивация қилинаётган пайкал бошига келди. Ҳозиргина култиваторлар ўтган ғўза қатор ора-ларидан юриб, бир сиқим тупроқни қўлига олди. Эғиллаб кўрди. Бошини қимирлатиб «Йўқ, бўлмайди» деган ишорани қилди.

Рўпарасига келган тракторнинг гуриллаган овози унинг ҳаёлини бўлди. — Тўхтаган, — деди у механизатор Муротали Тошбо-ева. — Култиватор ишчи органларини неча ўзгартир-дингиз, ака. Шу кунларда ғўзаларга қандай чуқурлик-да ишлов беришни кеча келишиб олган эдик-ку сиз билан.

Агрономдан сўранг, не-галигини у айтиб берсин. — Деди механизатор бўғич овозида. — Биз ҳам ёш бола эмасмиз, неча йиллардан буён ама шу ерларда пахта эка-миз. Ёрнинг ҳар қаричи менга яхши таниш. Қайси пайкалга қандай ишлов бери-лиши беш қўлдек биламан. Ҳоли-жонимга қўймадсан ўзгартирасан, деб туриб ол-ди. Ҳосилдорликка сиздан кўра мен кўпроқ жавоб бе-раман, деди.

— Тўғри айтибди, аммо сиз билан бизчилик эмас-да. Агроном ҳали ёш, аммо би-лимли бола. Ўнда гайратли. Ишга тайинланганига ҳали унчалик кўп муддат бўлгани йўқ. Лекин, шунга қарамай

баракатли тоқур тиним билмай меҳнат қилапти, изланапти. Ҳаёт билан учрашапти-да! Деҳқончиликнинг сирларини анча-мунча билиб олди. Мен ўйламанки, ер, тупроқ шароитини ҳали сиз билан бизчилик яхши билиб олма-ган бўлиши мумкин. Шу-нинг учун унга ёрдам бери-шимиз керак. Агар, унинг нотўғри буйруқ — топи-риқ бераётганлигига ишон-чингиз қомил бўлса, кўр-қу-рона бажариш шарт эмас. Ўзининг фикр-мулоҳа-занини айтиб, ётиги билан тушунтириш. Ҳақ эканли-гини исботлаб беринг. Шундай қилсангиз мен амин-манки, у ҳам тушунади, ҳат-

РЕПОРТАЖ

то сизга раҳмат дейди. Ана шундай бахаслашад ҳамкор-ликда ишласан, қўрасиз, бир-ини йилдан сўнг ама-лий тажрибаси ортиб ажой-иб мутахассис бўлиб тани-лади. Демокиманки, бугун-ги култивациянинг сифатсиз ўтказилганлигининг айбори ўзимиз.

— Нега, — деди бирдан сергакланган механизатор Муротали ака бригадирга қараркан. — Бошқа карталарга қа-раганда бу картанинг ер ша-роити бутунлай бошқача. Биз бундан агрономни хабардор қилмаганимиз. Шунга ўхшаш пайкалларда тажриба билан

илмдан баравар фойдаланиш керак, акс ҳолда ҳосилдор-ликдан ютқазамиз. Ахир ўзингиз кўриб турибсиз-ку. Не-не машаққатлар билан уруғни ундириб олдик. Бу ишларини ҳали ернинг бор нами ҳам кўтарилиб кетади. Биз бунга рози бўлмаймиз, асло.

— Бўлмаса нима қил дей-сиз, — механизатор қўллари-ни паҳса қилганча таъан-гиланди.

— Қизишманг, ака. Қай-фиятингизни ҳам бузманг. Ўмушига таъсир қилиши мумкин. Келинг, култиватор ишчи органларини неча келишганимиздек қилиб ўз-гартрайлик. Қатор оралари сифатли ишлансин, шунда ғўза илдири нам ишлаб чу-қур кетади.

Уста пахтакорлар култиватор ишчи органларини яна ўз ҳолига келтиришди. Тра-ктор гуриллаганича бир за-ромда юриб кетди. «Бу бош-қа гап» — деди бригадир да-ла шийони томон юриб ке-таркан ўзига ўзи.

Дарҳақиқат, Янгийўл рай-онидagi Х. Турсунқўлов номи-ли колхозининг Турдиали Жураев етакчилиги қилаёт-ган 11-бригадаси аъзолари бу йил 85 гектар майдонда деҳқончилик қилишмапти. Улар гектаридан 35 цент-нердан ҳосил қўтаришга аҳд қилишган. Ҳозирда карта-ларда тўлиқ гектарлар ҳо-сил қилиш учун кураш то-бора авж олаяпти.

И. ТОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»
нинг махсус муҳбири.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ).

Қардошлик
қонун асосида

ЧЕРНОБИЛГА
ҲАММА ҒАМҲЎР

Ўзбекистон меҳнатчилари Чернобыль атом электр стан-циясидаги авария муносаба-ти билан давлатимиз қўраёт-ган чора-тадбирларини яқ-диллик билан маъқулламақ-далар ва унинг оқибатлари-ни тугатишга шахсан ҳисса қўшиш иштиёқини билди-рмоқдалар. Республикадаги кўпгина корхона ва ташки-лотларнинг коллективлари шу кунларда хатарли зо-надан вақтинча қўчирилган аҳолига ёрдам фондига пул маблағлари ўтказмоқдалар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзе-кистон Компартияси 50 йил-лиги номи Тошкент тикув-чилик ишлаб чиқариш бир-лашмасининг ишчилари, ин-женер-техник ходимлари ва хизматчилари шу инсонпар-варлик ташаббусига астойдил қўшилдилар. Улар ҳақ ол-май меҳнат қилиш вақтаси-ни ўтказиб, шу иш учун те-гишли маблағ — туққиз минг сўмдан кўпроқ пулни кўнгилли ёрдам фондига ўт-каздилар.

Алишер Навоий номи Ўз-бекистон ССР давлат акаде-мик Катта театрида 2 июнь куни бўлган «Балет кечаси» билетларини сотишдан туш-ган маблағ банкдаги 904 сўмга юборилди.

(ЎзТАГ).

ШАНБАЛИККА
ЧИҚИШДИ

ОБЛАСТИМИЗНИНГ иш-лаб чиқариш корхоналари, курилиш ташкилотлари ко-лективлари авария натижа-сида зарар қўрган Черно-быль атом электр станция-сига ёрдам бериш учун қўл-дан келган барча ишларни аямаяптилар. «Средазелектроаппарат» ишлаб чиқа-риш бирлашмасининг меха-ника-йингув цехи коллектив-и ўзининг ҳамдардлигини амалий иш билан изҳор эт-ди. Цех ишчилари қисқа муддатда қайта тиклашда зарур бўлган айрим детал-ларни тайёрлаб, Чернобыльга жўнатишди.

Ўтган шанба кунини бир-лашманинг барча бўлима-лари шанбаликка чиқди. Ишчилар шу кунини 330 минг сўмдан маҳсулот тайёрлаб, 20 минг сўмлик иш ҳақини Чернобыль ёрдам фондига ўтказдилар.

(ЎзТАГ).

«Хурмат» ТАХТАСИ

Пилла етиштириш ва дав-латта топириш планларини бажарганликларини учун ку-йидиганларга «Хурмат тахтаси»га ёзиладилар.

КАЛИНИН РАЙОНИ

«Партия XX съезди» кол-хозини (райси Қ. Умаров, пар-тия ташкилотининг секретари Е. Камолов, касабаси союз ташкилотининг райси Х. Исо-нов, комсомол ташкилотининг секретари З. Абдулла-ев, пиллачилик агротехники М. Одилова).

«Ўзбекистон ССР 50 йил-лиги» совхозини (директори Р. Исмаилов, партия ташкилотининг секретари А. Усмонов, касабаси союз ташки-лотининг райси С. Бутабеков, комсомол ташкилотининг

секретари А. Ҳасимов, пил-лачилик агротехники А. Ти-ловбердиев).

«Москва» совхозини (дирек-тори А. Галаров, партия ташкилотининг секретари У. Ҳўлтаев, касабаси союз таш-килотининг райси Т. Тўра-боев, комсомол ташкилотининг секретари А. Ҳожинов, пиллачилик агротехники Х. Раунов).

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ

«Қизил Ўзбекистон» кол-хозини (райси А. Абдухамидов, партия ташкилотининг секретари Д. Иноғомов, касабаси союз ташкилотининг райси Х. Толипов, комсомол ташкилотининг секретари М. Тўхтаназарова, пиллачилик агротехники С. Элбусинова).

«Коммунист» колхозини (райси Х. Қўрбонбоев, пар-тия ташкилотининг секретари М. Тоқиева, касабаси союз ташкилотининг райси Ж. Очиллов, комсомол ташки-лотининг секретари А. Усмонов, пиллачилик агротехники Т. Шерматов).

«ВЛКСМ 60 йиллиги» сов-хозини (директори О. Султо-нов, партия ташкилотининг секретари А. Абдуғафоров, касабаси союз ташкилотининг райси О. Исмаилов, комсо-мол ташкилотининг секретари А. Гойназаров, пиллачи-лик агротехники Х. Тўхтаназарова).

ТОШКЕНТ РАЙОНИ

Навоий номи колхоз (райси Ф. Валиев, партия ташкилотининг секретари Д.

Муҳамедов, касабаси союз ташкилотининг райси М. Ше-ралиева, комсомол ташкило-тининг секретари К. Латипов, пиллачилик агротехники Н. Исломов).

Абдурахмонов номи сов-хоз (директори Х. Муротов, партия ташкилотининг секретари А. Мирзаев, касабаси союз ташкилотининг райси Р. Устичев, комсомол таш-килотининг секретари Б. Хи-долатов, пиллачилик агротех-ники М. Тошметова).

«Тошкент» совхозини (ди-ректори М. Усмонов, партия ташкилотининг секретари Т. Эшоннов, касабаси союз таш-килотининг райси М. Маҳма-мова, комсомол ташкило-тининг секретари Р. Саъдулла-ев, пиллачилик агротехники М. Пулатов).

ОЗУҚА ЖАМҒАРИЛМОҚДА

♦ ЗАРЕДОР ТАРМОҚ — чорвачилик соҳасида бел-гиланган план-топириқларнинг муваффақиятли бажари-лиши озуқа базасини мустаҳкамлаш юзасидан олиб бо-риладиган ишларнинг самарасига, ҳозирги кунлардан бош-лаб қишлоқ учун етарли миқдорда тўйимли, сифатли ем-хашак жамғариб қўйилишига боғлиқдир. Бу соҳада Ўр-та Чирчиқ районидagi Ким Пен Ха номи колхозда бир мунча ишлар амалга оширилмоқда. Деҳқонлар асосий экин пахта билан бирга озуқа экинлари парварошини ҳам намунали ўтказмоқдалар. Айниқса, бездорлар парва-ришга алоҳида эътибор берилмоқда. Колхознинг Наби Омонов бошчилик бригадасидagi 15 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирилди. Ўрим ишлари ўз вақтида ўтказил-моқда. Ҳар бир ўримдан сўнг бездорларга сув қўйиб ўғитланмоқда. Ҳосилнинг мўл бўлишига қаратилган бош-қа агротехника тадбирлари ҳам ўз вақтида амалга оши-рилмоқда. Суратларда: (чапдан) ялғор механизатор Нур-муҳаммад Аҳмедов. У ўрнимда жонбозлик кўрсатиб, нор-мани ортинг билан бажармоқда. (Ўнгдан) бригада бошли-ги Н. Омонов.

А. Зуфаров фотолари.

ФАН — ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК!

ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ, «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ДАВРА СУҲБАТИ

Социал-иқтисодий ривон-лантиришни жадаллашти-риш билан боғлиқ бўлган турли-туман вазифаларнинг ҳал қилинишида касабасо-юз ташкилотлари, фан-тех-ника жамаияти ва Бутунитти-фоқ ихтирочилар ва радио-иалазилар ташкилотининг бошлангич таъминоти катта роль ўйнашлари ло-зим. Улар ҳали меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонунда ўзларига бериб қў-йилган ҳуқуқлардан суист-фойдаланмоқдалар, ишлаб чиқаришни интенсифика-тирлашга лозим даражада улуш қўшмайлтилар.

Область касабаси союзлари Совети, «Тошкент ҳақиқа-ти» ва «Ташкентская прав-да» газеталари редакцияла-рининг навбатдаги давра суҳбати фан-техника тарақ-қиётини ривонлантириш, меҳнат коллективлари, кор-хоналар ишчилари, мутахас-сислари, раҳбарлари, олим-ларнинг куч-гайратини ана шу вазифаларни ҳал қилиш-га сафарбар этиш, улар-нинг социал-иқтисодий та-раққиётини тезлаштиришда-ги ролларини оширишга, касабаси союзлари, фан-техника жамаияти, Бутуниттифоқ их-тирочилар ва рационализа-торлар жамаияти шаҳар ва район Советларининг бу со-ҳадаги ишларини активлашти-риш йўллари қидириб топишга бағишланди. Унда ишлаб чиқариш илгори, но-ваторлар, рационализа-торлар ва ихтирочилар, қа-тор корхоналарнинг раҳбар-

Суратда: давра суҳбати қатнашчиларидан бир груп-паси.

лари ва мутахассислари ВОИР ва фан-техника жа-маияти област Советлари ва жамаиятларининг ходим-лари, область касабаси союз комитетларининг раислари ва секретарлари иштирок этдилар.

Давра суҳбатини Тош-кент област касабаси союзла-ри Советининг райси А. В. Бранлов олиб борди. [Давра суҳбати ҳақида-ги ҳисоботи газетанинг унчи-чи саҳифасида ўқи-сиз].

ҲАҚИҚАТИ КИШИ МАСТЪУЛ

«Коммунизм» колхози партия ташкилоты ҳисобида 210 га яқин КПСС аъзоси ва аъзоларига кандидат бор. Улар партиянинг XXVII съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этишда шахсий намуна кўрсатмоқдалар.

Бу йил колхоз коллективи 4830 тонна пахта, 3800 тонна напон, 145 тонна сўт, 1400 тонна сўт ва бошқа хил маҳсулотлар еттиштириб, давлатга сотиш юзасидан юксак мажбуриятлар қабул қилган. Колхоз партия комитети мажбуриятларини бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш мақсадида сисий доклади, сисий ахборотчилар ва агитаторлар активлигини оширишда, 9 сисий доклади, 6 пропаганда, 40 га яқин сисий ахборотчи ва агитатор ишлаб чиқаришни жадаллаштириш ҳамда инсон омилини ошириш бўйича қизқарлик лекция ва суҳбатлар ўтказмоқда.

Яқинда колхоз коммунистлари партия XXVII съезди қарорлари асосида бундан буюн бажарилиши лозим бўлган вазифаларни атрофчила муҳофаза қилдилар. Йилда сўзга чиққан нотичлар таъкидланганда, кейинги йилларда экономикани ривожлантиришга кўпроқ эътибор берили-ю, аммо аҳолининг турмуш фаровонлигини ошириш, маданий-маиший шароитларни яхшилаш эътибордан бироз четда қолди. Эндиликда колхоз партия комитети социал масалаларга алоҳида аҳамият бериши керак.

Ишнинг муваффақияти куйи партия аъзолари активлиги билан боғлиқ. Колхозда 10 та цех партия ташкилотлари ва 11 та партия группаси бор. Уларга бирлашган коммунистларнинг қарий барчаси бевосита моддий неъматлар ишлаб чиқариши билан банд. Колхоз партия комитети куйи ташкилотлар жанговарлигини ўстириш юзасидан таъсирчан чоралар қўймоғи керак.

Бу соҳада маълум тажрибалар тулган. Дала ишларининг долзарб дамида, дала муваққат партия группалари тузиш яхши самаралар бермоқда. Бахорини экин кампанияси даврида бригадаларда мана шундай 23 та группа тўзилиди. Улар чигитини тез ва соз этиб олиш чораларини кўридилар. Эндиликда бир текис уник чиқ-

қан ғўзаларга берилаётган ишлов сифатини ошириш устида қайғурмоқдалар.

Утган йили колхоз коммунистларининг 85 проценти шахсий мажбуриятлар олган ҳолда меҳнат қилди. Уларнинг кўпчилиги мажбуриятларини тўла бажарди. Шу тажриба сўзларда йилда ҳам қўлланмоқда. П. Далабаев, М. Нурматов, Н. Толипов каби коммунистлар етакчилиги қилаётган бригадалар ва аъзоларнинг аъзолари тектар бошга 40-45 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Ферма коммунистлари ҳам ташаббускорлар сафидан. Ж. Асқушев, Х. Ғуломов, А. Тониева каби коммунистлар ўз қарамағайлида ҳар бир ситгидан 3500-4200 килограммдан сўт соғиб олиш учун курашмоқдалар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ:
қайта
қуриш қандай
борапти?

Партия XXVII съезидан сўнг колхоз партия комитети ўз перспективаси иш планларини қайта қўриб чиқди. Янги талаблар асосида ўс-тав талаблари ва хизмат ваъдаларининг бажарилиши бўйича ҳар бир коммунистнинг ҳисоботи тизимга бо-риш кўзда тутилмоқда. Утган йилда партия партия комитети мажбуриятларини бажарилиши бўйича ҳар бир коммунистнинг ҳисоботи тизимга бо-риш кўзда тутилмоқда. Утган йилда партия партия комитети мажбуриятларини бажарилиши бўйича ҳар бир коммунистнинг ҳисоботи тизимга бо-риш кўзда тутилмоқда.

Пил давомида ҳамма коммунистлар партия мажлисларида, умумий йиғилишларда ўзлари бажараётган ишлар тўғрисида меҳнаткашлар олдига бир-бир ҳисоб бериш қилидилар. Коммунистлар активлигини, куйи ташкилотлар жанговарлигини ошириш юзасидан конкрет вазифалар белгилаб олинди.

Колхоз партия комитети қарорлар ижросини таъминлаш юзасидан ҳам қаттиқ назорат ўрнатмоқда. Сир

эмас, бошлангич ва цех партия ташкилотлари йиғилишларида қабул қилинган қарорлар кўп ҳолларда қозғалди қилиб қолди. Эндиликда йиғилиш қарорларини бажариш учун маълум қилиш белгиламоқда. Ҳар бир йиғилиш олдидан коммунистлар қабул қилинган қарорлар ижроси ҳақида ахборот берилади.

Ҳозир партия сафларини ўстириш ва ёш коммунистлар билан ишлашни яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар кўрилади. Ҳар йили 5-6 нафар илғор колхозчи ҳисобига партия сафлари ўсиб борапти. Партия сафига тавсия этилаётганларнинг меҳнат ва сисий активлиги олдидан пухта ўрганилмоқда, топириқлар бериб синалмоқда. Синодан ўтган йиғилишлардан партия аъзоларига натижалар таъмин қилинапти. Бу ҳол сафларнинг сифат состиини яхшилашга ёрдам берапти.

Маълумки, омма орасида олиб борилаётган ғойий-сисий ишларни қулайтиришда, топириқлар иш учун кадрлар масъулиятини оширишда энг аввало цех партия ташкилотлари секретарлари, партия группалари ташкилотчилари олдига катта талаблар қўйилди. Шу боисдан ҳам колхоз партия комитети куйи зено раҳбарларининг маълумасини ва биллигини ошириш устида алоҳида қайғурди. Партия комитети цех партия ташкилотлари секретарлари бурчагини ташкил этган. Улар учун семинарлар уюштирилмоқда. Бундай семинарларда ташкилотчи-партия ва оммавий-сисий ишларни намунали йўлга қўйиш бўйича зарур маслаҳатлар берилмоқда.

Колхозда ёш коммунистлар мактаби бор. Маҳсулотларда беш йилгача партия стажига эга бўлган ёш коммунистлардан 16 нафари бир олмақда. Уларнинг барчаси доимий партиявий топириққа эгадир.

Колхоз партия комитети бошқа соҳалар бўйича ҳам ўз ишини қайта қурайпти. Лекин бу катта ишнинг бошлангич ҳолос. Ҳўжалик олдига турган социал-иқтисодий вазифаларини тўла ҳал этмоқ учун ҳали кўп ишлар лозим бўлади.

М. ПЕЙСЕНОВ,
Янгийўл райони.

«Оққўрғон» совхози халқ контроли беш группасига ишлаб чиқариш илғорлари, новаторлари, қишлоқ ҳўжалиги мутахассислари — коллектив ўртасида катта обрў-эътибор қозongan принципал кишилардан 25 нафари аъзо қилиб сайланган. Цех халқ контроли группаларининг эса 115 жамоатчи активи бор. Улар тартиб ва интизом ўрнатилган, тежамкорлик режими кучайтирилган, план ва топириқларнинг бажарилишини таъминлашда совхоз маъмурияти ва партия ташкилотига амалий ёрдам бермоқдалар.

Совхоз назоратчиларининг ҳисобот сайлов конференциясида партия XXVII съезди қарорларини амалга оширишда, халқ ҳўжалиги топириқларини адо этишда эришилаётган муваффақиятлар атрофчила таҳлил қилинди, барча тармоқларнинг комплекс ривожлантириш, иш сифати ва самардорлиги шифати юзасидан бундан буюн бажарилиши лозим бўлган вазифаларни кўрсатиб ўтилди.

Доқладчи совхоз халқ контроли беш группаси раиси А. Қўрбонов таъкидлаганидек, ҳисобот даврида назоратчилар халқ ҳўжалигининг турли тармоқлари бўйлаб 218 та рейд ва текширув ўтказдилар. Социалистик мулкнинг дахлизлигини таъминлаш, маҳсулот сифатини ошириш, деҳшат меҳнат интизомини қоралаш, пахтакор иш ва турмуш шароитини яхшилаш каби масалалар ҳамма назоратчилар диққат марказида бўлиб қолди. Энг муҳим йўналишлар бўйлаб ўтказилган текширув якунилари ҳўжалик дирекцияси, партия комитети, район халқ конт-

роли комитети мажлисларида муҳофаза қилиниб тегишли чоралар қўрилмоқда. Совхоз халқ контроли беш группаси бюро мажлисли билан йиғилишларида ҳисобот даврида юздан ортқи мансабдор шахсларнинг ҳисоботлари тингилди. Жамоатчи ҳиссаси билан меҳнат ресурслари ва техника-дирекция, Агротехника тадбирлари сифатли ўтказилган бўлди, минерал ўғитларини сақлаш устидан назорат кучайди.

ЎЗАРО ТАЛАБЧАНЛИК РҲИДА

Лекин эришилган ютуқлар билан чегараланиб қолди, хотиржамликка берилиш ярамайди. Назоратчи ҳамиша ҳаётнинг энг қайноқ жойларида бўлишлари, партия ва ҳўкуматимиз қабул қилаётган қарорлар ижросини таъминлашда ҳаммадан кўра кўпроқ ҳисса қўшилиши керак. Совхозда назоратчилар бажариши лозим бўлган ишлар оз эмас. Кейинги йилларда пахтачиликда кўшиб ёниш ва кўз-бўямачилик ҳоллари илдириб, социалистик қўлчиларни қўлоқ равишида бўлиши. Натияжада ҳўжалик экономикаси заифлашди, социал тадбирларини амалга ошириш имкониятлари чекланди. Шуларнинг ҳаммаси халқ назоратчилари кўзи олдига содир бўлди.

Ҳозир бундай ноҳуш ҳолларга кескин зарба беришда Совхоз директори

Каримов вазифасидан четлаштирилди. Икки беш му-тахассис, 5 та бўлим бош-қаруви, ўрта бўлин раҳ-барлардан 22 нафари ал-маширилди. Барча участка-ларда тартиб ва интизом муҳтажамланмоқда, топи-рилган иш учун ҳодимлар масъулияти оширилмоқда.

Эндиликда халқ назорат-чилари камчиликлари му-ро-сасиз бўлмоқдалар, мавжуд аҳволга принципал баҳо бермоқдалар. Сўт-товар фермаси, қурилиш бўлими, автопарк, марказий ремонт

лаб чиқаришга онд масала-лар билан шугулланила-ди, аммо ишчиларнинг маиший турмуш шароити ва дам олишини яхшилаш устида қайғурмайдилар. Маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати қай дара-жада ташкил этилганлиги билан қизиқмайдилар.

Ердан тўғри фойдала-ниш ҳам жиддий назорат остида олиниши керак. Ке-йинги йилларда шахсий қу-рилишлар учун одамларга сўғориладиган ерлар бў-либ берилмоқда. Бундай

бўлган жамоатчилар актив-лигини ошириши керак. Совхоз маъмурияти ва янги директор Р. Усмонов кўн-гилли ёрдамчиларга ёрдам бериши зарур. Ҳамма жой-да назоратчилар обрў-эъти-борини ошириш, улар ўтка-заётган текширувлар таъ-сирчанлигини ўстириш, рейдлар якунини деворий газеталар, жанговар варақа-лар, маҳаллий радио узел-лар орқали кенг оммага маълум қилиб бориш энг муҳим вазифалардан ҳи-собланади.

Конференцияда сўзга чиқ-қан СССР Олий Совети де-путати, пахтачилик бригадаси бошлиғи К. Аҳмедова, 5-бўлим бошқарувчиси Н. Турғунбоев, республикада хизмат кўрсатган меҳнат-зор, 6-бўлим зено бош-лиғи М. А. Ковешников, сўт соғувчи М. Каримова, комсомол проекторчи шта-би бошлиғи И. Масалиев, совхоз директори Р. Усмо-нов ва бошқа ўртоқлар ҳис-обот даврида халқ назоратчи-лари бажарган ишларга му-носиб баҳо бериб, улар фаолиятини янада актив-лаштиришга қўллаб-қувват-лаш кўпгина қимматли тақдир-ларни ўртага ташладилар.

Конференцияда область партия комитетининг иккин-чи секретари С. М. Несте-ренко нутқ сўзлади.

Конференция ишида об-ласть халқ контроли коми-тети раиси А. И. Севастья-нов иштирок этди.

Совхоз халқ контроли беш группасининг ҳисобот даври-даги фаолияти қониқарли деб топилди.

Беш группанинг янги сос-тави сайланди. А. Қўрбонов группа раиси этиб сайланди.

Атеистик билимлар оммага

Қишлоқ меҳнаткашлари ҳузурида

Янгийўл райони «Коммунизм» колхозига ўтказилган савол-жавоб кечасига ҳам пухта тайяргарлик қилинди. Шу тўғрисида у жуда қизиқарли ўтди. Кечанда файласуф олимлар ва мутахассислар меҳнаткашларнинг 50 дан ортқи саволларига жавоб бердилар. Яъни 700 на-фардан ортқи пахтакор қат-нашган кеча ҳаммада яхши таассурот қолдирди.

Паркент райони «Паркент», «Гулбоб» совхозлари-да ҳам қўрида номлари қайд этилган олимлар билан учрашув ўтказилди. Учрашувда тарих фанлари докто-ри, профессор А. Қўрбонов «КПСС XXVII съезди ва озиқ-овқат программаси масалалари» ҳақида тўхтади. Янги урф-одат ва анъаналар-ни ҳаётга жорий қилиш тўғ-рисида, «Қонун ва дин» те-

маларида ҳам суҳбатлар бўлди. «Билим» жамиятининг об-ласть ташкилоти белгилан-ган қатъий план асосида барча шаҳарлар ва район-лар, қўлаб меҳнат кол-лективларида атеистик тема-да шундай савол-жавоб ке-чалари, учрашувлар ўткази-лди. Унга соҳанинг билим-донлари, мутахассислар жалб қилинади.

А. КОЛМИРЗАЕВ,
«Билим» жамияти об-ласть ташкилоти рефе-ренти.

О. ҒУЛОМОВА,
область илмий атензм уйи лектори.

ТАБИАТИМИЗ БОЙ, ЛЕКИН...

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давримизнинг долзарб вазифаси бўлиб қолди. Бу масалалар дунёдаги барча мамлакатларда тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш жа-ҳон кўннинг таъсис этилиши ҳам шундан далолат беради. Бутун мамлакатимиздаги каби областимиз-да ҳам бу олжанов мақсад йўлида кенг қўламадаги ишлар амалга ошириляпти. Шу ҳақда табиятни му-ҳофаза қилиш жамияти област Совети раисининг ўринбосари Тешабой Нурматович ТУРСУНОВ қу-нидагиларини гапириб берди:

— Мамлакатимиз тарақ-қиятининг барча босқичла-рида атроф-муҳитни муҳофа-за қилиш ва табиий ресур-слардан оқилона фойдаланиш-га катта аҳамият билан қа-ралди. Айниқса, кейинги вақтларда бу масалалар аъти-бор муттасил кўтайиб бор-моқда. КПССнинг XXVII съезди матналарида ҳам бу ишни янада кучайтириш ва тақомиллаштириш лозим-лиги таъкидлаб ўтилди. КПСС Марказий Комитети-нинг Сисий докладида, пар-тияимизнинг янги тахрирдаги Программасида ва бошқа ҳужжатларда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фой-даланиш партияимизнинг халқ ҳўжалигини жадал ривож-лантириш, совет кишилари-нинг фаровонлигини оши-риш, турмуш ва меҳнат ша-роитларини яхшилашга қар-атилган йўлини таъминлаш-да катта аҳамиятга эга экан-лиги ўқтирилди.

Бутун республикаимиздаги ҳам пойтахт областимизда ҳам табиятни муҳофаза қи-лиш, унинг ресурсларидан оқилона фойдаланиш мақса-ди учун сарфланаётган на-писта маблағлар ҳамми йил-дан-йилга кўпаймоқда. Ўн биринчи беш йилликда сарф-ланган маблағ ҳамми 20 миллион сўмликдан кўпроқ-ни ташкил этган эди. Ўн ик-кинчи беш йилликда эса унинг миқдори кескин кў-пайди. Шу йиллар давомида 49.2 миллион сўмлик давлат капитал маблағларини сарф-лаш планлаштирилган.

Шаҳарлар, аҳоли пункт-лари ва уларнинг ташқи му-ҳити санитария ҳолатини ях-шилаш бўйича чоралар ҳам амалга оширилмоқда. Таби-атни муҳофаза қилиш юза-сидан тадбирлар комплекс-ида ҳавонин турли хил ифлос-ликлардан сақлаш жуда му-ҳим ўринни эгаллайди. Сўн-ги йилларда шу йўлда қатор

тадбирлар амалга оширилди. Саноат корхоналарининг ат-роф-муҳитини ифлосланти-рувчи чиқиндиларни жамия-тириш билан боғлиқ бўлган ташкилотчи-техникавий чоралар қўрилди. Айрим корхо-наларда мавжуд қурилмалар модернизация қилинди, иш-лаб чиқариш технологияси тақомиллаштирилди.

Масалан, Ўзбекистон қи-яни эрийдиган ва иссиқча-дамил металл комбинати-да ана шундай тадбирлар белгиланган планга мувофиқ

Эртага—Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни

амалга оширилмоқда. Бу ер-да табиятни муҳофаза қи-лишга ёрдам берадиган янги қурилмалар фойдаланишга топирилади. 4-цеҳда тоза-лаш агрегати монтаж қилин-ди. Бунинг натижасида ил-гари ташқарига чиқиб кетади-ган аммиак ушлаб қолин-моқда. Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи қуво-в ҳиссининг санитария ҳолати яхшиланди, бу цех томон-идан ташқарига чиқадиган чи-қиндилар қамалди. Чунки цеҳда филтратли транспорт-урнатилди. Ўзи машинасоз-лар ўз кучлари билан таёр-ладилар. Бундан ташқари, чанг-ғазни тозаловчи қурил-малар сифатли ремонтдан чиқарилади. Антендаги био-коряк материаллари комби-нати айланувчи печларда электрик филтратлар ишга туширилди.

Областимиздаги қатор кор-хоналар ва ташкилотларда су-в ресурсларини муҳофаза қи-лиш ва улардан оқилона фойдаланишга қаратилган ишлар олиб боришмоқда. Бу-нинг натижаси яққол кўзга ташламоқда. Айниқса, Чир-

чик дарёсининг мусавфоли-ги яхшиланди. Унга чиқинди сувлар билан оқиб тушади-ган турли хил зарарли мод-далар миқдори сезиларли да-ражада камайди.

Табиятни муҳофаза қилиш бўйича тадбирлар комплекс-ида ердан рационал фойда-ланиш масалалари алоҳида ўрин тутди. Чунки тупроқ бебаҳо бойлик бўлиб, қи-шлоқ ҳўжалигида ишлаб чиқ-ариш негизидир. Область ҳў-жаликларида заҳарли модда-лардан фойдаланишнинг йил-дан-йилга камайириш бориш таъкидлаб қўйилди. Бу йўлда муайян ишлар қилинмоқда. Айниқса, қишлоқ ҳўжалик зарарчу-наларида қарши қўришда биологик усулдан фойдала-нишнинг кенгайтирилиши алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Биринчи ўтган йи-ли 380 минг гектардан ор-тқи экин майдонларида ана шу усул қўлланилди. Бу

миз аъзолари ҳам жонбоз-лик кўрсатмоқдалар. Ҳозир аъзоларимиз сафида 366 минг 130 нафар киши бор. Улар бир ярим минтақадан кўпроқ бошлангич ташкилот-ларга биришган.

Бутун жаҳон атроф-му-ҳитни муҳофаза қилиш куйи арасида эришган ютуқла-римизни сарҳисоб қилиб кў-рар эканмиз, ҳали ишимизда муайян камчиликлар борли-ги ҳам намойи бўлмоқда. Жамиятимиз КПСС XXVII съездининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва мамла-кат табияти ресурсларидан оқилона фойдаланиш бўйича қўйган юксак талаблари да-ражасида ишлашнинг ҳали анча бор. Фаолиятимиз-нинг қатор соҳаларида ҳали сууст ишляпмиз. Жамияти-мизнинг бошлангич ташки-лотларининг ҳаммаси ҳам ўзларида берилган ҳуқуқлар-дан тўла фойдаланмайтилар, ҳамма жойда атроф-му-ҳитни муҳофаза қилиш билан боғлиқ бўлган масала-ларни ишчанлик билан ҳал қилинишига эришмайтир-лар. Бу ишга совуққонлик билан муносабатда бўлаёт-ган, шу йўлда белгиланган таъкидлий-техникавий тад-бирларни амалга оширишнинг пайсалга солаётган ҳўжалик раҳбарларига нисбатан етар-ли даражада талабчанлик қўйлаштирилди. Шунинг учун ҳам ҳали областимизда ўзи-нинг ишлаб чиқариш чингит-лари билан атроф-муҳитни, ҳаво, ер ва сувни ифлослан-тираётган корхоналар анча-гина мавжуд. Қатор химия заводлари, дуб заводлари, шулар жумласидандир. Ер-дан, сувдан, ўрмонлар ва бошқа шу каби табиат ре-сурсларидан оқилона фойда-ланмаслик ҳоллари ҳамон учраб турипти.

Биз бундан буюн ана шун-дай камчиликларини барта-рай этиш, табиятни муҳофа-за қилиш ва унинг неъмат-ларидан фойдаланишни ях-шилашга қаратилган ишлар-ни бир аум ҳам бўшаптир-май давом этишамиз. Бунда биз жамоатчиликка суяна-миз. Чунки атроф муҳитни муҳофаза қилиш ҳаммаимиз ва ҳар бир кишининг муқад-дас бурчидир. Ана шу бурч қанчалик чуқур тушунилса, ишимиз натижаси шунчалик яхши бўлади.

нат ишчилари куч билан барпо этилган бўлиб, бу ер-да кичинтойлар учун бас-сейн, футбол майдони, ҳам-да кичик эстрада зали мав-жуд.

Юсуфов номи маданият уйи коллективни тайёрлаган му-зикали алабий композицияси кўрсатилди. Майдонча 2-автокомби-

ннинг ноҳуд бўлишига бар-ҳам беради. Ана шу техно-логиянинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши 20 про-центгача металл тежаш имконини бериб, Линксинг автобус заводи билан Вен-гриядаги «Икарус» заводи ўртасидаги самарали алоқа-лар юксак ишлаб чиқариш самарасини бермоқда.

◆ БЕЛГРАД. Пула шаҳридаги «Дулинизм» ке-масозлик корхонасида ма-ҳаллий кемасозлар қурган янги кемани Совет Иттифо-қи вакилларига тантанали топириш маросими бўлиб ўтди. «Советская Бело-русия», деб аталган бу ке-ма темир йўл вагонлари ва пас-сажирларни ташини учун мўлжалланган бўлиб, 3000 тонна юк кўтара олади.

◆ ПРАГА. Чехослования қишлоқлари қарий 35 йил-дан буюн социалистик коо-перация йўлидан бормоқда. ЧКП беш йилликлар мобай-нида майда ҳўжаликларни йириклаштириш ва бириш-тириш сисбатини изчиллик билан ўтказиб келганлиги натижасида ҳозирги вақт-да 1686 та биришган қи-шлоқ ҳўжалик кооперативи ишлаб турибди. 622 минг киши шу кооперативларнинг аъзосидир.

(ТАСС, 2 июнь).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИННИНГ ВИЗИТИ

СИНГАПУР. 3 июнь. (ТАСС). Бу ерда СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов бошчилигидаги СССР Олий Совети депутат-ларидан бир группаси Син-гапур давлат соғлигини сақ-лаш ва ташқи ишлар ми-нистрини О Чеоу Тонг, шу-нингдек ташқи сисбат ва му-дифа масалалари билан шуғулланувчи парла-мент группасининг раиси Лау Тек Бун билан учрашди.

Суҳбат чоғида томонлар икки томонлама муносаба-тиларни янада ривожланти-риш масалаларини, шу-нингдек баъзи халқаро про-блемаларни муҳофаза қили-лар.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ ВАШИНГТОН. Пента-гон бошлиғи Уайнбергер Си-Би-Эс телекомпанияси-нинг мухбири билан суҳбат-да Оқ уй СҚЧ-2 шартнома-сини белгилайдиган «чекла-шларга амал қилишни давом этиришни номаъқуль» деб ҳисоблангани айтиди. У бун-дай чеклашлар АҚШнинг «Минжигмен» қиъталаро янги баллистика ракета-сини ишлаб чиқишга, Америка стратегик қучларининг бар-ча тарихий қисмларини қўлайтиришни давом этири-шига ҳалақат беришини эътироф этди. Пентагон бошлиғи АҚШ яқин кел-гусиде «муайян йўналиш-ларда», масалан, ичиди қа-ротли ракеталар бўлган стратегик бомбардирмончи самолётларни жойлаштириш соҳасида СҚЧ-2 шартнома-

сида келишиб олинган дара-жадан ўзиб кетишини айтиди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Невада штатидаги атом полигонига АҚШ тинчлик тарафдорла-рининг оммавий намойишля-ри ўтказилмоқда. Улар Рейган маъмуриятиндан ядро қуроли синовлари дарҳол тўхтатилишини талаб қил-моқдалар. ТАСС мухбири Владимир Орлова «Амери-кэн пис тест» ташкилоти координация комитети аъ-зоси Рой Моррисоннинг ха-бар беришича, намойишлар-да мамлакатнинг турли штатларидан урушга қарши ҳаракатнинг озабл ваюилла-ри қатнашмоқда. Уш қун давом этадиган намойишлар АҚШ халқининг ядровий қуроланиш пайғасига чек

қўйиш мўддасини акс этти-ради, деди Моррисон.

◆ ТОКИО. Нагасаки пре-фектурасининг жасаба сою-з ташкилотлари Американинг «Нью жерси» линкорини Япониянинг Сасебо портига киришига йўл қўймаслик тўғрисида қарор қабул қил-ди. Улар қабул қилган ре-золюцияда Америка кемаси «Томаган» ядровий қанот-ли ракеталар билан таъмин-ланганлиги ўқтириб ўтил-ди.

Пентагоннинг Япония ороллари оммавий қир-ғин қуроли жойлаштирила-диган доимий манзилга ай-лантириш режалари Япо-ния аҳолиси кенг табақала-рини ғоят газаблантирмоқда. (ТАСС, 2 июнь).

АВТОКОМБИНАТ ИШЧИЛАРИ—БОЛАЛАРГА

Акмал Икромов райониди-га 47-турар-йиллардан фой-даланиш идораси ҳақида те-орик ижроия қилиш шў те-риториядаги болаларни ҳур-

санд қилишди. Шу районда болалар майдончаси очилди ва шахмат-шашка бўйича қи-ноққарли мусобақалар ўтқи-зилди. Шунингдек, Усмо-

нат ишчилари куч билан барпо этилган бўлиб, бу ер-да кичинтойлар учун бас-сейн, футбол майдони, ҳам-да кичик эстрада зали мав-жуд.

А. ҲАКИМОВ.

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК!

ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ, «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА» ГАЗЕТАЛАРИ ДАВРА СУҲБАТИ

«ПАРТИЯ мамлакатнинг фан-техника потенциаллини тагин ҳам ўстириб бориш ва самарали ишлатишга, экономикани интенсификацияда катта революцион ўзгаришлар қилиш учун янги-янги имкониятлар очиб берувчи илмий-тадқиқотларни авж олдиришга бутун чоралар билан кўмаклашадди. Ҳамма ерда ишлаб чиқаришга, бошқарувга, хизмат кўрсатиш соҳаси ва турмушга фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий этишни таъминлаш лозим бўлади. Фан батамом бевосита ишлаб чиқарувчи кучга айланади».

КПССНИНГ ЯНГИ ТАҲРИРДАГИ ПРОГРАММАСИДАН.

Шахсий ва ижодий план

— КАСАБА союз ташкилотларининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича ишларида инженер-техник ходимларнинг шахсий ижодий план бўйича мусобақасини пухта ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқдамиз, — деди электр станциялари ва электротехника соҳаси ишчилари касаба союзи об-ласть комитетининг раиси К. М. МАКСУДХОНОВ.

— Ҳозирги вақтда корхоналаримизда шахсий ижодий план бўйича мусобақада инженер-техник ходимларнинг яримдан кўпроги — 3 мингга яқин киши қатнашмоқда. Бу мусобақада анча юқори бўлган корхоналарини ҳам мисолга келтириш мумкин. Масалан, Тошкент ГРЭСидаги фан-техника жамиятининг 180 аъзосидан 170 кишининг шахсий ижодий планлари бор. Улар ўтган йили 64 та фан-техника тадбирини амалга оширдилар. Бу салкам 200 минг сўмлик афродида иқтисодий самара берди. «Средэлектротранс» корхонасида шахсий ижодий план бўйича янги техникага оид 67 тадбир жорий этилди. Умуман шахсий ижодий планда назарда тутилган янги техника бўйича тадбирларни жорий этиш ўтган йили тармоқда 2 миллион сўмликдан кўпроқ иқтисодий самара олиш, 107 кишини бошқа ишларга ўтказиш имконини берди.

Тармоқ касаба союзи об-ласть комитети ва касаба

Жорий этиш учун база керак

— КПСС XXVII съезди қарорлари, ишни қайта қуриш лозимлиги бизнинг коллективда рационализаторлик ишнини юксак талаблар нўқтан назаридан қайта кўриб чиқишимизни тақозо этди, — деди Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинатининг 2-йирки панелли уйсозлик заводи слесари С. Г. МАХРОВ.

— Заводимизда ўтган йили 130 рационализаторлик тадбири тушди. Уларнинг 63 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу планда назарда тутилгандан 2,5 баравар кўпдир. Уларни жорий этишдан олдинги иқтисодий самара эса 49 минг сўмни ташкил этди. Бу пландаги нисбатан 47 процентдир.

Бунини шу билан изоҳлаш мумкин, самарали янгиликларни жорий қилиш учун тузилган янги техника группаси кам сонли бўлиб, унинг ишлаб чиқариш базасига эга эмас. У ҳатто фақатгина мураккаб тақлифларни

жорий қилишга ҳам қодир эмас.

Корхонамизда ўн иккинчи беш йилликда арматура ва бошқа ишлаб чиқаришларни механизациялаш ҳамда автоматлаштириш комплекс программасини амалга ошириш назарда тутилмоқда. Бироқ, уни фақат жорий этиш базасини яратиш билангина амалга ошириш мумкин. Завод раҳбарлиги ва касаба союз комитети ҳамда рационализаторларнинг куч-гайратлари шунга сафарбар қилиниши лозим. Бунда инженер-техник ходимларнинг шахсий план бўйича мусобақаси ҳам бизга катта ёрдам берган бўлар эди.

Истиқболли ёқилғи муаммолари

— БИЗНИНГ автоклубимизда 1984 йилнинг охиридан бошлаб бензин билан юрадиган ЗИЛ-130 автомобилларини суволатчиларга асосда ишлашга мослашга киришилган эди. Ҳозирги вақтда 176 та автомобилга шундай прогрессив ёқилғи билан ишлайоти, — деди 2502-автоклубонга ҳайдовчилар бригадари М. М. РАХИМОВ.

Автомобиллар учун яратилган газ асбоб-ускуналарни тақомиллашмаган. Улар тез ишдан чиқиб туради. Улар учун зарур бўлган эҳтиёт қисмлар йўқ. Қўлгина деталларни ремонт устоналарида ўзимиз қайта тиклаш ва ясашга мажбур бўлмоқдамиз. Бу истиқболли ва муҳим ишга зарар етказмоқда, холос.

Ҳозирги вақтда Тошкент атрофидаги районларда ва шаҳарнинг ўзида қисилган газ асосда ишлайдиган автомобиллар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Улар учун эса фақатгина 2 та газ тўлдиргич станциялари

хизмат кўрсатмоқда. Бунинг оқибатида узоқ вақт, ҳатто икки соатлаб ва ундан ҳам кўпроқ вақт давомида навбат кутиб туришга тўғри келляпти. Бунинг устига автомобиллар заправка қилинаётган газ сифати жуда паст, натижада газ аппаратураси тез-тез бузилади. Янги газ тўлдиргич станциялари қуриш ва газини сифатлироқ тозалашни таъминлаш лозим.

Бу муаммоларни ҳал қилишга автотранспортни газга ўтказишни жадаллаштириш, унинг иши самарадорлигини оширишга ёрдам берган бўлар эди.

Суратда: давра суҳбати пайти.

Реконструкция шарофати

— ҲАР бир ходимнинг меҳнатини янада унумли, ижодий, жойибали қилиш — коллективимиз ўн иккинчи беш йилликда ўз олдинга қўйган асосий вазифа шундан иборатдир, — ҳикоят қилади «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Р. М. ГУЛОМОВ.

Бирлашмада ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта ускуналаш билан реконструкция ишлари олиб боришмоқда. Эски асбоб-ускуналар анча унумли ва техник янги имкониятлари кўпроқ бўлган машина-механизмлар билан алмаштирилляпти.

Шу йилнинг охирига бориб янги икки қаватли бўйиш-оҳорлаш корпуси фойдаланишга топширилади. У Кострома заводидан яратилган янги юксак унумли машиналар билан тўла ускуналанади. Бу асбоб-ускуналар технология жараёнини юксак даражада маданий олиб бориш билан акралиб туради. Иш муҳити атрофдан тўла муҳофаза қилинади, яъни цехда зарарли буғларни ишлаб бўлмайди, ҳавонинг намлиги норма атрофида бў-

лади. Натижада меҳнат унумдорлиги уч баравар ошадди ва сув сарфи 5—6 баравар қисқарди.

Бундай техника бошқа технологик жараёнлар учун ҳам зарурдир. Ҳозирги вақтда корхонадаги энергия таъминоти, ҳавони тозалаш ва совутиш системасининг техник шaroфатлари талабларга тўла жавоб бермайдди. Реконструкция тугаллангач, бу муаммолар ҳал бўлади.

Савол: Бу ишлар маҳсулотингиз сифатига қандай таъсир кўрсатади?

— Сифат кескин яхшиланади. Ҳозирги вақтда у энг асосий вазифалардан биридир. Реконструкция ва техник қайта ускуналаш беш йиллик охирига бориб меҳнатнинг механизация даражасини 80 процентга етказиш имконини беради.

Илмий-техника жамияти совети ҳисоб беради

— КОРХОНАМИЗДАГИ илмий-техника жамиятининг бошланғич ташкилот прогрессив техникани ишлаб чиқиш на жорий этиш ҳамда шу асосда меҳнат унумдорлиги ва сифатини оширишда катта роль ўйнамоқда, — деб таъкидлади Тошкент авиация бирлашмаси илмий-техника жамияти совети раисининг ўринбосари, янги техника бўлими бошлиғи И. А. БЕКБУЛАТОВ.

Унинг составида ижодий фикр юртакдаги инженерлар ва ишлаб чиқариш илгорлари ҳамда новаторлари бор. Улар илмий-техника жамиятининг 24 та тармоқ секциясига биришлганлар. Бу секциялар ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларини ривожлантириш билан шуғулланади.

Секциялар ўртасидаги мусобақада техника фанлари бўлими бошлиғи А. Я. Вишневский, совуқ штамплал бўлими бошлиғи А. С. Кулаев, программ бошқарилган бўлим бошлиғи В. А. Вайсбург, бош конструктор бўлими бошлиғи И. А. Половинков, тайёрлаш цехи бошлиғи Н. А. Ягуфаров ва бошқалар раҳбарлик қилаётган секциялар яхши натижаларга эришмоқдалар.

Тайёрлаш цехининг илмий-техника жамияти аъзо-

лари шайбаларни тайёрлаш бўлимида урта робототехника комплексидаги иборат роботлаштирилган участкани жорий этишди. «Йиғилиш» автомобиллари учун эҳтиёт қисмлар тайёрланадиган участкада кўп плунжерли пресс жорий этилди. 135 номдаги деталларни автоматлаштириш йўли билан тайёрлаш жараёни ўзлаштирилди. Шу йилнинг биринчи кварталда 760 минг сўмлик иқтисодий самара келтирувчи 124 та тадбир жорий этилди.

Албатта, илмий-техника жамияти совети ва унинг бошланғич ташкилотлари ишда қўлгина камчиликлар ва нуқсонлар ҳали ҳам бор. Совет улар бартараф этилаётганлиги тўғрисида касаба союзи комитетига мунтазам ҳисобот бериб турипти.

Аттестация асосида

— «СССР 50 йиллик номдаги Тошкент трактор заводи» бирлашмасида иш ўринларини аттестациядан ўтказиш ва рационализация қилиш бўйича тузилган тажриба аттестация техник қайта ускуналашнинг ҳақиқий ишқори эканлигини кўрсатиб турипти, — суҳбатга қўшилди бирлашма касаба союз комитетининг раиси Ф. С. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Бизда иш ўринларини да. Биринчи тажрибаёқ аттестация қилиш бир неча йилдан бери олиб боришмоқ-

да. Биринчи тажрибаёқ аттестациянинг цех хизматлари даражасида амалга оши-

риш кам самара беришини кўрсатди. Учаскаларни планировкалаш, уларни механизациялаш, қайта ускуналаш, асбоб — ускуналарни алмаштириш, бирлашма хизматларининг иштироки билан комплекс ҳал қилиниши лозим эди. Иш жойларини аттестация қилиш бўйича аттестация комиссияси тузилди. Унинг составига бош мутахассислар, партия ва касаба союз актив вакиллари киритилди.

Ўн биринчи беш йилликда

бош корхонада 5666 иш ўрни аттестация қилинди, бундан 1 миллион 289 минг сўмлик иқтисодий самара олинди, иш ўринлари 1136 тага қисқарди, керак бўлмаган қолган 1 миллион 172 минг сўмлик асбоб-ускуна реализация қилинди.

Бирлашма касаба союз комитети ВОИР, НТО советлари ва доимий ишлаб чиқариш кенашлари раҳбарларининг аттестация масалалари бўйича ҳисоботлари мунтазам эшитиб туради.

бир тонна чиқит ҳисобига бир сўмни ташкил этмоқда. Нисбатан паст ҳароратларда фосфогипсдан сульфат минераллашган цемент олишнинг иссиқлик ва энергия тежайдиган технологияси ҳам ишлаб чиқилди. Бу жараён 1200—1300 даража ҳароратда давом этади. Бу технология ҳам Тошкент по-

литехника институти томонидан тақлиф қилинди. Уни қўлланиш билан Ангрен, Оҳангарон ва Бекобод цемент корхоналарида, Олмалик химия заводида чиқинди сифатида олинаётган барча фосфогипс қайта ишланиши мумкин. Ана шу технологияларни тезроқ жорий қилиш керак.

Манфаатли иштирок бўлсин

— КПСС XXVII съезди томонидан қўйилган вазифаларни ҳал қилишда илмий тадқиқот ишларини мувофиқлаштирувчилар сифатида тармоқ ва республикалар академияларининг роли ҳам шунга мувофиқ ошадди, — деди Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, ўсимликлар экспериментал биологисини институт директори А. А. АБДУЛЛАЕВ.

Институтимизнинг асосий тадқиқотлари пахтанинг яхши тола берувчи кўп ҳосилли навларини яратишга қаратилгандир. Айрим ютуқларга қарамай шунинг тан олиш кераки, тадқиқотларнинг барча йўналишлари бўйича биз ҳали жаҳон даражасига етганимизча йўқ. Институт замонавий приборлар, асбоб-ускуналар, химия реактивлари билан етарли таъминланмаган, уларси эса илмий тадқиқотлар даражасини ошириш мумкин эмас.

Республикада ҳозирги замон пахтачилиги муаммоларини ҳал қилиш билан бир қанча институт шуғулланмоқда, лекин пахтанинг зарур нави ҳамон яратилгани йўқ. Ишлаб чиқариш тажрибасининг тарқоқлиги синовлар устидан назорат олиб боришни қийинлаштирмоқда ва синовлар сифатининг пасайишига олиб келмоқда. Шунинг ҳам таъкидлаш кераки, ҳужаликлар пахта навини тан-

лашда тўқимачилик соҳаси талабларига амал қилмасдан, ўзларига қайси бири маъқул бўлса, ушани эканлиқ. Улар фақат ялпи ҳосил бўйича планни бажарсалар бўлди.

Уруғчилик ишлари лозим даражада ташкил этилмаган. Селекция ишларининг натижалари ва ютуқлари биринчи навбатда материалнинг генетик софлиги ва бир хиллигига боғлиқдир. Бу эса ўз навбатида генетик қонунларни малакали қўлланиш, элита ҳужаликларидан уруғчилик ишларини тўғри йўлга қўйишга боғлиқдир. Институтимиз коллективни ана шу муаммоларни ҳал қилишга эътиборни қучайтирмоқда. Бироқ, муаммоларини амалий ҳал қилиш, пахта этиштириш ва тола олиш бунинг учун машиналар ва техника ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи ҳаммамнинг манфаатли мусоабатда бўлишига боғлиқдир.

Жалб қила билиш маҳорати

— ФАН-техника тараққиётини жадаллаштиришда студентларни олий ўқув юрлари шаронтиларида ихтирочиликка жалб қилиш тобора катта роль ўйнайди, — суҳбатга қўшилди республикада хизмат кўрсатган ихтирочи, профессор, химия фанлари доктори, Тошкент Давлат медицина институтини биоорганик химия курслари мудири А. Ф. МАКСУТОВ.

Ҳозир олий мактаб олдида янгидан пайдо бўлаётган фан-техника муаммоларида мустақил изланиш олиб боришга ва уларни ҳал қилишга ижодий мусобақада бўлишга лаёқатли мутахассислар тайёрлаш вазифаси турпти. Тошкент Давлат медицина институтининг биоорганик химия кафедрасида иш худди шундай йўлга қўйилган. Бу ерда 1972 йилдан бошлаб студентларнинг илмий тўғрагани мунтазам, самарали, ижодий иш-ламоқда.

Илмий тўғрадада шуғулланиш иштинги билдирган студентларга жой, аппаратуралар берилди. Улар аввалгина кафедранинг илмий кутубхонасида бўлиб, Ватанимиз ва чет эл адабиётлари билан танишдилар. Сўнгра ўқитувчилар раҳбарлигида янги бирикмаларини синтез қилишга киришдилар. Тўғракарлар раҳбарлари студентларни синтезнинг назорат томонлари билан, синтез қи-

линаётган бирикмаларни тозалаш методикаси билан таништирилдилар. Кафедра-мизда ўқув жараёни илмий тадқиқот, ихтирочилик ишлари бўлаёкан мутахассислар у ёки бу муаммоларни мустақил ҳал қила оладиган, улар бу муаммоларга ижодий ёндашадиган, олдларидан турган вазифаларини ҳал қилишнинг янги йўлларида излайдиган бўлишларига қаратилган.

Юқори синф ўқувчиларини мактабдан оғир ихтирочилик ва патент юришти масалалари билан таништиришни истар эдик. Зеро, улар орасида лаёқатли, талантли ўқувчилар бор. Улар конструкторлик, ихтирочилик ишлари билан мустақил шуғулланадилар, уларга фақат ёрдам бериш керак, уларни тўғри йўлга солиш лозим. Бу ўқув йили олдига адабиёт билан мустақил ишлаш, мантқан фикрлашни ўрганиш қобилиятларини ривожлантиради.

Автоматлаштиришнинг ўзгарувчан воситалари

— БУГУН фан-техника тараққиётини ўзгарувчан автоматлаштириш воситаларини жорий қилиш билан узвий боғлангандир, — дейди Тошкент рақамли программ бошқарилган металл ишлов берувчи асбоб-ускуналарга техника хизмат кўрсатувчи марказ бошлиғи И. Н. БУБЛИК.

Электрон-ҳисоблаш машиналари, рақамли программ бошқарилган станоклар, автоматлашган ломасликдан, бундай асбоб-ускуналардан фойдаланиш ва уларга техник хизмат кўрсатиш учун мутахассислар тайёрлашнинг мураккаб-лигини ҳайқалмоқдалар.

Ўзгарувчан автоматлаштириш воситаларини жорий қилишда бу ишни амалга оширишнинг тайёргарлик тадбирларига етарли эътибор бермаслик муваффақиятсиз тугайди, янги асбоб-ускуналарнинг имкониятлари эса кўп ҳолларда тўла фойдаланилмайди.

Бундай камчиликларнинг олдини олиш учун аввалдан техника воситаларини жорий қилишдан олдин тайёргарлик тадбирларини амалга оширишга эътиборни қучайтириш керак.

Чиқитсиз технология нима?

— ИШЛАБ чиқариш чиқитларидан фойдаланиш, чиқитсиз технологияни жорий этиш фан-техника тараққиётининг муҳим муаммосидир, — Тошкент политехника институтини сиртки умумтехника факультети декани, Д. И. Менделеев номидаги Бутунитифкоқ химия жамияти об-ласть правлениесининг аъзоси Т. А. ОТАКУЗИЕВ давра суҳбати қатнашчиларининг эътиборини шунга қаратди.

Ўзбекистонда ҳар йили 7,5 миллион тоннадан кўпроқ ҳисобга олинган муаммоларини ҳал қилишга тўлашга қарор қилилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиуми Химия институтини ҳузурида «Иккиламчи ресурслар» илмий-ишлаб чиқариш марказини яратишга қарор қилди. Институтда бундай марказни ташкил этиш учун база бор.

Фосфогипснинг уттиллаштириш биринчи навбатдаги вазифаларидир. Олмалик химия заводида чиқитга чиқарилаётган фосфогипс ҳар йили 3 миллион тоннага етмоқда. Бу заводда отвалларни — ишлам йиғилдиган жойлар ва транспорт коммуникацияларини яратиш билан боғлиқ бўлган капитал маблағлар сарфи 15 миллион сўмликдан ошиб кетди. Фосфогипсини ташиниш ва жойлаштириш бўйича эксплуатация харажатлари ҳар

кучларни иккиламчи ресурслардан фойдаланиш муаммоларини ҳал қилишга тўлашга қарор қилилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиуми Химия институтини ҳузурида «Иккиламчи ресурслар» илмий-ишлаб чиқариш марказини яратишга қарор қилди. Институтда бундай марказни ташкил этиш учун база бор.

Фосфогипснинг уттиллаштириш биринчи навбатдаги вазифаларидир. Олмалик химия заводида чиқитга чиқарилаётган фосфогипс ҳар йили 3 миллион тоннага етмоқда. Бу заводда отвалларни — ишлам йиғилдиган жойлар ва транспорт коммуникацияларини яратиш билан боғлиқ бўлган капитал маблағлар сарфи 15 миллион сўмликдан ошиб кетди. Фосфогипсини ташиниш ва жойлаштириш бўйича эксплуатация харажатлари ҳар

ДАВРА СУҲБАТИ ИШТИРОКЧИЛАРИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИЛАР

♦ ЯНГИЛИКЛАРНИ ишлаб чиқиш ва жорий этиш муддатларини қисқартирганликлари учун конструкторлар ва технологияларга мукофотнинг 50 процентини тўлаш, қолган 50 процентини эса тегишли комиссияларнинг ишчи жойий баҳолаганларидан кейин бериш керак.

♦ Иш жойларини аттестация қилиш ва рационаллаштиришни тезлаштириш учун ҳамма жойда шунга мувофиқ кадрлар ўқувини, айнққса, маҳаллий, тўқимачилик, нефть ва газ соҳаси, машина-созлик, приборсозлик, аэросаноат корхоналарида тажриба алмашиш бўйича бир галлик семинарлар шаклида ташкил этмасдан, ўқувни тармоқлар бўйича мунтазам олиб бориш керак.

♦ Об-ласта тартиб-интизом қулини ўтказишни ташкил этиш лозим. Бундай қуиларда мавжуд резервларни аниқлаш ва бир вақтинг ўзида смена

ичидаги ва тўла смена тўхтаб қоллиларини, иш вақтини бошқага йўқотишларини бартараф этиш юзасидан чоралар кўриш лозим.

♦ «Рационализаторлик тақлифи» тушунчаси маъносини кенгайтириш, унга ечимнинг фақат техник характерини киритибгина қолмай, шу билан бирга меҳнат усуллари ва услубларини тақомиллаштиришда, иш жойларига хизмат кўрсатишга ва бошқа шу каби муаммоларга қаратилган ташкилий характердаги ечимларни ҳам киритиш лозим. Ҳар гал тақлиф авторини қайд этиш, иқтисодий самарани ҳисоблаб чиқиш ва тақлиф амалга оширилгандан кейин мукофот тўлаш лозим.

♦ Социалистик мусобақа натижаларини якунийда қўл ва оғир жисмоний меҳнат сарфини камайитиш бўйича топшириқларнинг бажарилиши

ни муҳим кўрсаткичлар қаторида ҳисобга олиш керак. Бу фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга ёрдам беради. Об-ласть касаба союзи ва БИР ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ҳар йили қўл кучи ва оғир жисмоний меҳнат сарфини камайитиришга ёрдам берувчи энг яхши ечимлар учун конкурс ўтказиб турисин.

♦ Корхоналар, ВОИР об-ласть Совети, статистика органлари раҳбарларининг фан-техника тараққиётини самарадорлиги тўғрисидаги матбуотларининг тўғриллигига нисбатан масъулиятни оширилсин.

♦ Қўлгина новаторлар рағбатлантириш шартлари, кўрик-конкурсларнинг бориши, тақлифларини расмийлаштириш қондалари билан таниш эмаслар. Бу ижодкорликни ривожлантиришга ҳалақат беришмоқда. ВОИР об-ласть Совети ана шу масалалар юзасидан методик тавсиялар чиқарсин.

Саҳифа материалларини «Тошкент ҳақиқати» мухбири Х. ОЛИМЖОНОВ, «Ташкентская правда» мухбири В. ЛОМОВЦЕВ, об-ласть касаба союзи ва БИР ОБЛАСТЬ СОВЕТИ мухбири В. ШАБАНОВ, «Ташкентская правда»нинг фотомухбири А. МАЛЫЦЕВлар тайёрлашди.

